

Örebro kommun
kommun@orebro.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Brickebackens skola
i Örebro kommun

2016-05-04

2 (9)

Dnr 43-2015:9324

Tillsyn i Brickebackens skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Örebro kommun under våren 2016. Brickebackens skola besöktes av Skolinspektionen den 5 och 6 april 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Enligt Skolverkets officiella statistik för läsåret 2014/2015 nådde nästan alla elever i årskurs 6 kunskapskraven för betyget E eller högre i samtliga ämnen, förutom i ämnena engelska, matematik, historia och svenska som andraspråk. I dessa ämnen var motsvarande andel 60 till 80 procent av eleverna. Den genomsnittliga betygspoängen varierar mellan 6,8 och 15,4, med lägst resultat i svenska som andraspråk och högst i modersmål.

Av skolenhetens egen statistik för 2015 framgår att för årskurs 3 var andelen elever som nådde kunskapskraven för godtagbara kunskaper i svenska 64 procent, svenska som andraspråk 33 procent, matematik 60 procent, samhällsorienterande ämnen 66 procent och i naturorienterande ämnen 90 procent.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-09-16
Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-09-16

2016-05-04

3 (9)

Dnr 43-2015:9324

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av Brickebackens skola visar att utbildningen som helhet inriktas mot de nationella målen. För att ytterligare utveckla verksamheten och höja måluppfyllelsen behöver rektorn se till att kunskapsresultat och resultat av värdegrundsarbetet dokumenteras på skolenhetsnivå så att det kan ligga till grund för analys och beslut om utvecklingsåtgärder.

Vidare framgår att eleverna på skolan inte har tillgång till ett skolbibliotek, som kan användas för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. Vid skolan pågår sedan ett par år ett arbete med inriktning mot att utveckla undervisningen så att den ska utgå från ett språkutvecklande arbetssätt. Skolan har identifierat detta utvecklingsområde mot bakgrund av elevernas behov av att utveckla grundläggande kunskaper i svenska. Att ha grundläggande kunskaper i det svenska språket ser skolan också som en grund för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig undervisningen i olika ämnen och som ett led i arbetet att nå en högre måluppfyllelse. Mot denna bakgrund och mot bakgrund av skolenhetens kunskapsresultat bedömer Skolinspektionen att det är allvarligt att lärarna inte har tillgång till ett skolbibliotek som kan användas i undervisningen för att stödja elevernas lärande. För detta har huvudmannen ett särskilt ansvar.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Örebro kommun att senast den 15 september 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Örebro kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

2016-05-04

4 (9)

Dnr 43-2015:9324

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen och rektorn ska se till att eleverna har tillgång till ett skolbibliotek som kan användas för att stödja deras lärande och kunskapsutveckling.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att skolan inte har tillgång till ett skolbibliotek som används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Av intervju med rektorn framgår att det finns ett kommunalt bibliotek i samma byggnad som skolan har sina lokaler. Vidare framgår att biblioteket tidigare har haft öppet på förmiddagarna, men att det sedan ett par år tillbaka öppnar klockan 13.00. Rektorn beskriver att hon har arbetat i flera år för att skolan ska kunna använda biblioteket i undervisningen. Enligt rektorn fattade kommunen ett beslut hösten 2015, vilket innebar att biblioteket skulle vara öppet så att det kunde användas i undervisningen. Någon förändring av öppettiderna har dock inte skett. Rektorn menar att biblioteket inte går att använda i undervisningen eftersom flera klasser slutar före klockan 13.00. Rektorn menar att biblioteket genom de begränsade öppettiderna inte tillgodoser elevernas tillgång till skolbibliotek. Skolan har försökt att köpa in böcker för att kompensera denna brist, men dessa anser inte rektorn motsvarar kraven på ett skolbibliotek.

Av intervju med lärarna framgår att de inte har kunnat använda biblioteket i undervisningen på fyra år, eftersom biblioteket är stängt fram till klockan 13.00. Biblioteket används sällan och i vissa klasser inte alls i undervisningen, eftersom att eleverna har få eller inga lektioner efter klockan 13.00. Skolan har inte någon organiserad samverkan med biblioteket.

Av intervju med eleverna framgår att de ibland går till skolbiblioteket och att det då sker efter att de har slutat skolan. Eleverna lånar inte faktaböcker på biblioteket utan använder den litteratur som finns på skolan.

Enligt skollagen ska eleverna i grundskola ha tillgång till skolbibliotek. Vidare framgår av läroplanen att skolans arbetsmiljö ska utformas så att eleverna får tillgång till stöd i form av till exempel skolbibliotek för att själva kunna söka kunskap och utveckla kunskaper. Att skolenheten saknar tillgång till skolbibliotek innebär att rektorn inte har förutsättningar för att kunna ta ansvar för att eleverna får tillgång till ett skolbibliotek som kan stödja deras lärande. För detta har huvudmannen ett särskilt ansvar.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Örebro kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Örebro kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

2016-05-04

5 (9)

Dnr 43-2015:9324

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Örebro kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska dokumentera skolenhetens kunskapsresultat samt resultatet av arbetet med att skapa trygghet och studiero.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i dokumentationen av skolenhetens kunskapsresultat samt resultatet av arbetet med att skapa trygghet och studiero.

I samband med tillsynen har rektorn inkommit med skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete. Dokumentationen av skolenhetens kunskapsresultat omfattar betygskatalogen för årskurs 6. Någon dokumentation gällande kunskapsresultat för antal/ andel elever som uppnått godtagbara kunskaper i årskurs 3, kunskapskraven i årskurs 6 eller någon redovisning av skolans betygsresultat för olika ämnen har inte redovisats.

Dokumentationen av arbetet med att skapa trygghet och studiero omfattar en sammanställning av resultaten för förskoleklassen och årskurs 1–3. Någon sammanställning av skolenhetens resultat har inte redovisats.

Enligt skollagen ska varje skolenhet systematiskt planera, följa upp och utveckla utbildningen under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen ska vara att de nationella målen uppfylls. Vidare framgår att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av Skolverkets allmänna råd för systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:18) framgår att rektorn bör se till att dokumentationen är tillräcklig för att ligga till

2016-05-04

6 (9)

Dnr 43-2015:9324

grund för beslut på enhetsnivå om prioriteringar och utvecklingsinsatser. Vidare framgår att rektorn bör skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiv och ändamålsenlig för enhetens kvalitetsarbete. Skolinspektionen bedömer att dokumentationen inte uppfyller detta syfte, då det på skolenhetsnivå saknas en dokumenterad redovisning av skolenhetens kunskapsresultat i olika ämnen och resultat av arbetet med att skapa trygghet och studiero.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Örebro kommuns verksamhet inte uppfyller de krav som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Örebro kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studie-

2016-05-04

7 (9)

Dnr 43-2015:9324

handledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska dokumenteras.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Lena Stadler
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Brickebackens skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

2016-05-04

1 (9)

Dnr 43-2015:9324

Fakta om Brickebackens skola

Utbildningen i Brickebackens skola omfattar förskoleklass, grundskola årskurs 1–6 samt fritidshem. Vid skolan går 267 elever. I förskoleklass går 40 elever och i grundskolans årskurs 1–6 går 227 elever. Skolenheten leds av en rektor. I varje årskurs finns det två klasser, förutom i årskurs 5 där det finns en klass. I samma skolbyggnad finns ytterligare en skolenhet; grundsärskola med inriktning träningsskola årskurs 1–9.